

UMAC 2017 Finland

Kaija-Liisa Koovit, Tartu Ülikooli muuseum

Ülikoolide muuseumide ja kollektsioonide (UMAC) aasta konverents toimus juba 17 korda ning seekord Soomes - Helsingis ja Jyväskyläs.

Konverentsi avapäeval pööras UMAC'i juhatuse esimees Marta Lourenco tähelepanu sellele, et ülikooli muuseumid peavad tooma ülikooli tagasi muuseumisse ning tagama parema koostöö ülikooli raamatukogu, arhiivi ja muuseumi vahel.

Avakõne pidas Soome parlamendi liige Pekka Haavisto, ettekanne keskendus hariduse tagamisele konflikti piirkondades. Helsingi ülikool toetab sellistest piirkonnas hariduse omandamist. Haavisto viis tähelepanu asjaolule, et kultuuriruumide mõistmine on ülioluline, näiteks lapssõdurid peavad ennast õnnelikemaks kui pagulaslaagrites olevad vennad ja õed, kuna nad ei pea vett tassima ega telgis elama.

Janne Vilkuna ja Pirjo Vuorinen (Soome) - aastast 2010 on Soome ülikoolid iseseisvad aga peamine rahastaja on jätkuvalt riigi haridusministeerium. UPF on Soomes ülikoolide kinnisvara haldav organisatsioon ning tal on õigus müüa maha ülikoolide vara kasumi nimel (Helsingi ülikool haldab oma kinnisvara ise). Kas ülikooli hariduse omandamiseks on tulevikus üldse hoonestusi vaja? Hariduse saamise võimalused on kätte saadavad internetist ning aina rohkem on fookus e-kursustel.

Yuji Kurihara (Jaapan) - Jaapani koolimuuseumid. Koolid korraldavad professionaalsel tasemel väljakaevamisi, õpilased loovad nende põhjal näituseid ning koolidel on oma ajalugu kajastavad muuseumid, milles näidatakse ka kooli territooriumilt leitud esemeid. Õpilased saavad praktilise kogemuse ning mitmed jätkavad museoloogia alaseid õpinguid ülikoolis.

Hans Hooijmaijers (Museum Boerhaave Leiden) – meditsiinimuuseumi uuendamine. Muuseumi uuendamine toob endaga kaasa ka uued fookused, kuna kollektsioonis on palju luid, preparaate, patisentide pilte ja oluline on nende kontekstis rakendamine mitte sensatsiooni tekitamine. Kuidas viia tasakaalu eetika ja kogude kasutamine? Inimese säilmed peavad olema kindlas kontekstis, nende tavapärase eksponeerimine ei ole eetiliselt võimalik. Tulevasel näitusel kasutakse pilte aga nad on kõik üle 75 aasta vanad. Pilte saab ekraanilt näha ainult siis kui vaataja on nõus seda informatsiooni vastu võtma, eriti kui on tegemist haiguse piltidega. Kellel kuuluvad aga pildi õigused mis pärinevad 19 sajandi lõpus? Tegemist on haiglapiltidega ja ei ole luba antud nende avalikuks kasutamiseks. Gotlieb Salomoni 18 sajandil ehitatud anatoomia nukk, millel on naise anatoomiline allosa koos imikuga, on oma ajastu õppevahend. Objekti näitusel panemisel kajastatakse nii ajalugu ehitajast, selle objekti mõtestatusest ning sellest tehtud koopiaga saab külastaja ka ise sünnitust vastu võtta.

D. M. Suratissa (Sri Lanka) ja inimkehade eksponeerimine pole muuseumidele probleemiks. Riigis ei ole seadusandlust, mis reguleeriks kuidas kehasid tohiks või ei tohiks eksponeerida. Kehasid annetakse arstiteaduskonnale, hiljem neid maetakse austusega. Kas virtuaalne või mulaaž on õppimiseks parem? Oluline on ka teadvustada, et kultuuriruumis kus Buddha kehaosi hoiustatud templites ja neid kummardatakse.

Dominick Vershelde (Holland)- inimkehade eksponeerimisel on vastutav ka kuraator ning ei ole vajalik šokeerida, naeruvääristada ega vastandada. Jäänuste ja kehadega peab olema hoolikas, nende tagastamisel, hävitamisel või matmisel ei ole võimalik neid enam rohkem uurida ja iga uus uurija näeb midagi uut.

Kali Tzortzi (Kreeka) - kuidas mõtlikult eksponeerida kehasid muuseumis, kuidas neid panna konteksti? Fookusena Moesgaardi muuseumi- muuseumi on loodud kehade jaoks neid austav kontekst, pühalikkus ja rahu, aitamaks vaatajal mõista surma.

Gerry Torres - näituseala on vahetult enne ülikooli kohvikut, pole võimaik ilma näituse vaatamiseta sööma saada.

Ayumi Tereda (Jaapan)- Tokyo ülikooli muuseum rakendab teatrit ja näitlejaid, et tuua muuseum ja selle objektid inimesele lähemale. Erinevad näitegrupid on rakendanud erinevaid objekte oma töös ning ka publik on olnud kaasatud.

Paneel presentatsioon Oberlin ülikool, Ohio, Ameerika Ühendriigid: Steven Volt, Peter Swendsen, Wendy Kozol

Ülikooli kunstimuuseum (Allen Memorial Art Museum) on suutnud tagada, et 80% nende ülikooli õppejõududest kasutab kunstisaali ja kunstikollektsiooni õppevahendina.

Steven Volt- rakendada "slow pedagogical teaching" meetodit, tudengid veedavad 10-15 minutit või kuni 1 tundi analüüsis maale, skulptuure või graafikat. Andes tudengile võimaluse näha koopia kõrval ka originaali on võimalik paremini analüüsida ka ajastu konteksti- kui maal on väike või suur annab juba see eseme ajastu kohta publikule midagi teada. Tudengid käivad muuseumil mitmel korral ja õpivad tegema koostööd ning peavad looma ettekande teistele tudengitele.

Peter Swendsen (muusika kompositsiooni tunni õppejõud). Tudengid peavad muuseumis käima vähemalt neli korda õppeaasta jooksul. Swendseni tunnis on õpilastel kolm külastust ja üks esitus. Tudengid teevad ise uurimuse kindla eseme kohta ning ühe kohtumise ajal saavad kokku kuraatoriga ja analüüsivad kuidas kuraator on informatsiooni kokku pannud. Tunnis oli vaja teha objekti kohta muusikapala mida esitatakse muuseumis.

Wendy Kozol- tudengid pidid tegema visuaalse näituse. Grupile anti kätte sama objekt ja nende ülesanne oli leida erinevad vaatenurgad mille kaudu seda objekti esitada. Loodud materjalist loodi interneti põhine näitus mida esitati ka perele ja sõpradele.

Lyndel King ja Graciela Weisinger (Ameerika Ühendriigid). Kuidas aju tööd rakendades saab mõjutada vaataja käitumist? Aju analüütiline töö näitab, et diskussiooni tekitamine muuseumi ja andes lisaks ruumi diskussiooni läbi viia muudab näituse kaasahaaravamaks. Kuidas rakendada enda ülikoolidest neuroloogilise teaduskonna teadmisi muuseumi hüvanguks?

Yves Winkin (Prantusmaa)- Muuseumis on kolm aastat rakendatud kohaliku kunstniku teenust, kelle tööruumid on olnud muuseumis. Tagasiside on näidanud, et kuraatorid ei ole rahul, administraatorid ei ole rahu, haridusprogrammi töötajad ei ole rahul aga publikule on aastalt aastase rohkem meeldinud ja iga aastaga tuleb rohkem külalisi. Kunstnikud tunnevad muuseumi töötajate, eriti kuraatorite poolt tülpimust ja vastandamist.

Alison Hadfield (Suurbritannia) - kuidas digitaalset keskkonda ära kasutada muuseumi töös? Objektile toetudes saab aidata tudengitel õppida asju lähemalt tundma. University of St Andrews muuseum on analüüsinud läbi fookusgruppide muuseumi küllastajate suhtumist objektidesse kasutades selleks 3D printitud objekte.

Ühel katsegrupile ei näidatud objekti, vaid nad said seda katsuda kastis ja pidid pakkuma selle objekti tähendust ja kasutamisevõimalusi. Koopiad olid tehtud kindlatest vitriinis olevatest esemetest ja teadvustati, et vitriinis tundusid objektid kauged aga olulised, sest keegi on nad ikkagi vitriini pannud. Hiljem sai lähedalt vaadata ka arvuti mudelit aga ka objekti ise. Arheoloogia tudengite jaoks ei andnud

koopiad midagi juurde, nad ei näinud nende väärtust, samas kui digitaliseeritud objekt andis võimaluse vaadata eset mitme nurga alt. Lapsed vaatasid digitaliseeritud objekte tavaliselt koos ja tekitasid diskussioone, täiskasvanud eelistasid üksi vaatamist. 3D printitud mudeliga oli kergem samastuda ja tänapäeva konteksti panna.

Kathryn Eccles (Suurbritannia) Oxfordi ülikooli "Cabinet" programm. "Cabinet" loob koostöös ülikooli õppejõududega õppeainele virtuaalse ainekursuse muuseumi materjalidest. Virtuaalsesse ainekursusesse saab lisada pilte.,videoid, objektide seletusi, eraldi seletatakse ka ära kuidas muuseumi objektidega peab ringi käima. <http://cabinetproject.oii.ox.ac.uk/>

Ying Hu (Hiina) - kuna ülikoolides on palju välismaalastest tudengeid, siis tutvustatakse välismaa tudengite kultuuriruumi kohalikele tudengitele. Fudan Ülikoolis oli Poola kunstnike näitus, Vietnami rahva pärimuse maalid jne.

Magdalini-Boumpoulina Ntinou ja Evgenia Xenia Vafeiadou (Kreeka)- Kreeka majanduslikku olukorda arvestades pole ime, et ülikooli muuseumidel on väga keerulised ajad. Ülikooli igal instituudil on oma muuseum ja konverentsi ettekande pidajad on kuraatorid pedagoogika instituudi muuseumis. Haridusprogrammide läbiviimiseks on nad pöördunud sponsorite poole, kelle kaudu saavad pabereid, kirjutusvahendeid jne. Suurem osa tööst teevad ära vabatahtlikud (20 vabatahtlikku), ülikooli magistrandid aitasid luua õppetöö programmi kaudu muuseumi äppe ja õppeprogrammi vormis aitavad ka lastel

programme luua.

Dorina Xherai-Subashi (Albaania)- Ülikoolid on riigis keerulises olukorras, 12 riikliku ülikooli ja 11 eraülikooli aga ülikooli muuseumeid ei ole.

Patricia Huang (Taiwan)- Muuseum avati 2011 aastal, kollektsiooni aluseks on 100 kipskuju New York Metropolitan muuseumist. Muuseumi objektide restaureerimine on toodud rahva sekka, et oleks võimalik lähemalt näha taastamise töid ning ka õpilastel on võimalik taastamistöodes osaleda õppeprogrammi raames.